

Sygn. akt IV Ca 455/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Małgorzata Truskolaska - Żuczek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 kwietnia 2016 r. w W.

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko S. Z. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 8 września 2015 r., sygn. akt I C 2996/14

oddala apelację.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek

Sygn. akt IV Ca 455/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej S. Z. (1) na rzecz powoda A. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 542,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 227,54 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II) oraz nadał wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie kwoty 45,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2014 r. do dnia zapłaty (pkt III)

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana zawarła w dniu 22 czerwca 2010 r. z (...) Sp. z o.o. (obecnie: (...) Sp. z o.o.) umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych na czas nieokreślony, na podstawie której otrzymała dostęp do Internetu i telewizji kablowej. Usługi były świadczone w lokalu numer (...) w budynku przy ul. (...) w W..

W dniu 02 września 2011 r. pozwana przesłała faksem do (...) Sp. z o.o. oświadczenie o wypowiedzeniu w/w umowy wskazując przy tym nowy adres do korespondencji: ul. (...) w W.. Oświadczenie otrzymane przez (...) Sp. z o.o. nie zawierało podpisu pozwanej. (...) Sp. z o.o. nadal wystawiała zatem faktury VAT za świadczone usługi telekomunikacyjne. Pozwana od września 2011 r. zaprzestała jednak opłacania należności związanych z umową. W listopadzie 2011 r. do męża pozwanej – S. Z. (2) zadzwonił pracownik (...) Sp. z o.o. z pytaniem, dlaczego należności za miesiące wrzesień i październik 2011 r. nie zostały dotychczas uiszczone. W odpowiedzi S. Z. (2) wskazał, że złożone zostało już wypowiedzenie umowy ze skutkiem na koniec sierpnia 2011 r. (...) Sp. z o.o. wskazał, że

rzeczywiście wpłynęło pismo o wypowiedzeniu umowy, jednak wypowiedzenie nie zostało uwzględnione. W związku z tym wskazano, że pozwana powinna napisać prośbę o to, by uwzględniono wypowiedzenie z datą wsteczną i anulowano faktury. S. Z. (2) nie chciał jednak skorzystać z tej propozycji.

Sąd ustalił, że faktury przesyłane były na dotychczasowy adres do korespondencji – ul. (...) w W.. (...) Sp. z o.o. uznała, że bieg okresu wypowiedzenia rozpoczął się od listopada 2011 roku, od rozmowy ze S. Z. (2), a zakończył się po upływie 45 dni, czyli w drugiej połowie grudnia 2011 roku. Powód dokonał wyliczenia odsetek naliczonych za opóźnienie w zapłacie faktur przez pozwaną na kwoty 126,59 zł oraz 45,60 zł. Pozwana zapłaciła ostatecznie w dniu 12 marca 2014 r. należność wynikającą z faktury wystawionej za wrzesień 2011 roku.

W dniu 05 września 2013 r. została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (cedent), a powodem (cesjonariuszem). Przedmiotem przelewu była również opisana wyżej wierzytelność przysługująca cedentowi względem pozwanej. Pismem dnia 13 listopada 2013 r. powód zawiadomił pozwaną o przelewie wierzytelności i wezwał ją do zapłaty należności wynikających z wystawionych przez pierwotnego wierzyciela faktur.

W ocenie Sądu na podstawie zeznań świadka S. Z. (2) nie można było ustalić, czy pod wypowiedzeniem z dnia 02 września 2011 r. wysłanym przez pozwaną faksem znajdował się jej podpis. Między innymi na tę okoliczność pełnomocnik pozwanej wnosił o przesłuchanie jej w charakterze strony. W ocenie Sądu dowód ten może zostać uznany za dopuszczalny, jednak jego przeprowadzenie było zbędne w kontekście innych dowodów.

Pozwana uznała częściowo żądanie pozwu – w zakresie kwoty 45,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w związku z czym Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności w tym zakresie na mocy art. 333 § 1 pkt 2 kpc.

W ocenie Sądu w zakresie pozostałych kwot powództwo także zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z § 4 ust. 11 umowy oświadczenie o rozwiązaniu umowy wymaga formy pisemnej, czyli własnoręcznego podpisu abonenta lub osoby przez niego umocowanej. W ocenie Sądu przedstawiony przez (...) Sp. z o.o. dokument wypowiedzenia umowy jednoznacznie wskazuje, że w dniu 02 września 2011 r. dotarło faksem do (...) Sp. z o.o. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy wraz ze wskazaniem nowego adresu do korespondencji, które nie zawierało podpisu pozwanej. Świadczy o tym nie tylko treść oświadczenia nadesłana przez (...) Sp. z o.o., ale również fakt, że S. Z. (2) w rozmowach telefonicznych usłyszał, iż wystąpił problem z podpisem pod oświadczeniem.

Sąd wskazał, że to pozwaną obciążał dowód wykazania w niniejszym postępowaniu, iż do (...) Sp. z o.o. dotarło oświadczenie z dnia 02 września 2011 r. o wypowiedzeniu umowy w taki sposób, że dostawca usług mógł zapoznać się ze wszystkimi elementami istotnymi tego oświadczenia, w tym z podpisem pozwanej. Skoro zaś pod otrzymanym przez (...) Sp. z o.o. oświadczeniem pozwanej nie ma jej własnoręcznego podpisu, spółka zasadnie przyjęła, iż na tej podstawie nie doszło do skutecznego złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Dostawca usług – (...) Sp. z o.o. w dalszym ciągu świadczyła na rzecz pozwanej usługi objęte umową, pozwana zobowiązana była zatem do zapłaty za te usługi.

(...) Sp. z o.o. uwzględniła ostatecznie oświadczenie o wypowiedzeniu, tak jakby zostało ono złożone podczas rozmowy telefonicznej w listopadzie 2011 r. Skoro okres wypowiedzenia umowy wynosił 45 dni kalendarzowych (§ 4 ust. 7 umowy), to (...) Sp. z o.o. zasadnie uznała, że umowa uległa rozwiązaniu w grudniu 2011 roku, naliczając należności za świadczone usługi telekomunikacyjne również za październik, listopad i część grudnia 2011 roku.

Faktury były wysyłane na adres pozwanej wynikający z umowy. Oświadczenie z dnia 02 września 2011 r. nie zawierało podpisu pozwanej, zatem nie doszło skutecznie także do zmiany adresu do korespondencji. Terminy płatności wskazane w fakturach obowiązywały pozwaną. Po upływie terminów płatności (...) Sp. z o.o., a następnie powód, mieli prawo naliczać odsetki ustawowe za opóźnienie. Odsetki te, związane z fakturami za październik, listopad i grudzień

2011 roku zostały poprawnie wyliczone przez powoda i stanowią na dzień wniesienia pozwu kwotę 126,59 zł zgodnie z art. 481 kc. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc.

W złożonej apelacji pozwana zaskarżyła wyrok w części uwzględniającej powództwo tj. co do kwoty 496,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lipca 2014 r. do dnia zapłaty oraz co do kosztów procesu tj. w zakresie pkt II wyroku. Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa co do kwoty 496,64 zł oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Zarzucała naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 299 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez oddalenie wniosku dowodowego pełnomocnika pozwanej o przesłuchanie pozwanej na okoliczność złożenia przez nią wypowiedzenia umowy bez zachowania formy pisemnej, choć ten dowód miał kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy oraz z uwagi na twierdzenie strony pozwanej, że na wypowiedzeniu wysłanym faksem znajdował się podpis, co potwierdziły także zeznania S. Z. (2);
- art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, tj. zeznań S. Z. (2), co doprowadziło do uznania, że pozwana nie wypowiedziała skutecznie umowy, podczas gdy ustalenia te stoją w sprzeczności tak z zeznaniami tego świadka, jak i pozostałym zebrany materiał dowodowy;
- art. 233 § 1 kpc poprzez błędną ocenę dowodów i wyciągnięcie z nich wniosków, które pozostają w sprzeczności z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, to jest uznanie, że powodowi przysługują odsetki ustawowe wyliczone od dnia następnego po dniu płatności za daną fakturę, podczas gdy pozwana wykazała, że zgodnie z obowiązującą umową zgłaszała do cedenta fakt nieotrzymywania faktur, co w konsekwencji doprowadziło do zasądzenia odsetek w powyższy sposób;
- art. 233 § 1 kpc poprzez sprzeczne z zasadami logiki uznanie przez Sąd, że ustne wypowiedzenie umowy przez męża pozwanej, które nie jest pisemną formą zastrzeżoną dla celów dowodowych, było skutecznym oświadczeniem woli, a wysłanie faksu, choć również nie jest pisemną formą zastrzeżoną dla celów dowodowych, nie było skutecznym oświadczeniem woli, skutkiem czego Sąd błędnie ustalił, że pozwana nie wypowiedziała umowy doręczonym faksem;
- art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez oddalenie wniosku dowodowego pełnomocnika pozwanej o zwrócenie się do cedenta z zapytaniem, czy po otrzymaniu faksu wysłał pozwanej pismo w celu wyjaśnienia kwestii wypowiedzenia umowy, pomimo tego, że taka była jego najczęstsza procedura działania;
- art. 245 kpc w zw. z art. 308 kpc poprzez przyjęcie przez Sąd, że podpisany faks jest dowodem z dokumentu prywatnego (świadczy o tym treść uzasadnienia), choć zgodnie z orzecnictwem nie jest to oświadczenie woli w formie pisemnej, tylko tzw. inny dowód, a nie dowód z dokumentu;
- art. 246 kpc poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z przesłuchania strony pozwanej na okoliczność złożenia przez nią wypowiedzenia umowy i informacji o zmianie adresu, choć pisemna forma tej czynności prawnej była zastrzeżona jedynie dla celów dowodowych, w wypadku określonym w art. 74 § 1 kc.

Zarzucała ponadto naruszenie prawa materialnego tj. rażące naruszenie art. 74 § 1 kc poprzez jego niezastosowanie, choć sprawa dotyczyła konsumentki w sporze z przedsiębiorcą, a forma pisemna wypowiedzenia umowy nie była zastrzeżona pod rygorem nieważności i w konsekwencji przyjęcie, że pozwana nie złożyła skutecznego wypowiedzenia umowy w dniu doręczenia faksu i informacji o zmianie adresu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji oraz ich ocenę prawną.

Sprawa niniejsza – z uwagi na przedmiot sporu i jego wartość – rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu takim apelację można oprzeć na zarzutach wymienionych enumeratywnie w treści art. 505⁹ § 1¹ pkt 1 i 2 kpc, tj. naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Wymienione w powołanym przepisie podstawy apelacji w postępowaniu uproszczonym należy traktować jako podstawy wyłączne. Sąd rozpoznając apelację jest zatem związany podniesionymi w niej zarzutami naruszenia zarówno prawa procesowego, jak i materialnego. Zarzuty apelacji nie podważają jednak trafności rozstrzygnięcia sprawy przez ten Sąd.

Podnieść należy, że zgodnie z treścią § 4 ust. 11 umowy abonenckiej, którą pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o., oświadczenie o rozwiązaniu umowy, o rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym lub odstąpieniu od umowy – w zakresie wszystkich aktywnych usług, wymaga formy pisemnej (dla uniknięcia wątpliwości wymagane jest, aby oświadczenie to było własnoręcznie podpisane przez Abonenta lub osobę przez Abonenta umocowaną).

Oświadczenie pozwanej z dnia 02 września 2011 r. o wypowiedzeniu umowy, które otrzymała (...) Sp. z o.o., nie zawierało własnoręcznego podpisu pozwanej (k. 93), wobec czego nie mogło zostać uznane za skuteczne.

Nie ulega wątpliwości, że w tej sytuacji to na pozwanej spoczywał ciężar udowodnienia, iż złożone przez nią oświadczenie o wypowiedzeniu umowy zostało podpisane. Świadek S. Z. (2) wskazał, że „pod wypowiedzeniem z całą pewnością znajdował się podpis żony, niżej jeszcze widniało komputerowo napisane imię i nazwisko żony w połowie odległości pomiędzy końcem strony i tekstem” (k. 110). Twierdzenia te nie znajdują jednak potwierdzenia w złożonej do akt sprawy kserokopii faksu odebranego przez (...) Sp. z o.o. Pozwana nie złożyła zaś oryginału wysłanego dokumentu.

Zaznaczyć należy także, że pozwanej zaproponowano, by zwróciła się do (...) Sp. z o.o. o uwzględnienie wypowiedzenia z dnia 02 września 2011 r. i anulowanie faktur. Mąż pozwanej, rozmawiający z pracownikiem (...) Sp. z o.o., nie chciał jednak skorzystać z tej możliwości. (...) Sp. z o.o. przyjęła zatem, że do ostatecznego wypowiedzenia umowy doszło podczas rozmowy telefonicznej męża pozwanej z pracownikiem (...) Sp. z o.o. w listopadzie 2011 roku.

W oświadczeniu z dnia 02 września 2011 r. pozwana wskazała również nowy adres do korespondencji. Sąd Rejonowy słusznie wskazał jednak, że skoro (...) Sp. z o.o. otrzymała oświadczenie niepodpisane przez pozwaną, nie doszło również do skutecznej zmiany adresu. Faktury wysyłane były zatem na adres wynikający z umowy abonenckiej. Terminy płatności w nich wskazane obowiązywały wobec tego pozwaną, a (...) Sp. z o.o. i następnie powód byli uprawnieni naliczać odsetki ustawowe za opóźnienie.

Na uwzględnienie nie zasługują zarzuty apelacji w zakresie niedopuszczenia przez Sąd Rejonowy dowodu z przesłuchania pozwanej. Zgodnie z art. 299 kpc przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron dopuszczalne jest wyjątkowo, gdy w świetle oceny sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące okazały się niewystarczające do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Taka sytuacja nie miała w niniejszej sprawie miejsca.

Podkreślenia wymaga, że ocena konieczności przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron należy do swobodnej decyzji sądu, opartej na analizie materiału dowodowego w zakresie jego spójności i zupełności. Sąd nie ma obowiązku uwzględnienia takiego wniosku dowodowego. Dowód z przesłuchania stron jest jedynie dowodem fakultatywnym i subsydiarnym. Kompetencje sądu wynikające z art. 299 kpc nie mają charakteru bezwzględnego obowiązku, lecz aktualizują się dopiero wówczas, gdy sąd uzna, że dotychczasowe rezultaty przeprowadzonego postępowania dowodowego nie prowadzą do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. W konsekwencji naruszenie

art. 299 kpc może mieć miejsce wtedy, gdy nieprzesłuchanie stron - mimo zgłoszenia takiego wniosku dowodowego przez jedną z nich albo nawet bez takiego wniosku (art. 232 zd. 2 kpc) - mogło wpłynąć na wynik sprawy, rozumiany jako wyjaśnienie wszystkich istotnych i spornych okoliczności, albo gdy dowód z przesłuchania stron był jedynym dowodem, jakim dysponował sąd. Sąd Rejonowy słusznie zatem oddalił wniosek o przesłuchanie pozwanej, ustalając okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy na podstawie innych dowodów zgromadzonych w sprawie.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną - na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 505¹⁰ § 1 i 2 kpc.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek